

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul XI — Nr. 541

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 5 noiembrie 1999

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 121 din 23 septembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală....	1-3		
ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI			
170. — Ordonanță de urgență privind acordarea, în mod gratuit, a asistenței medicale, medicamentelor și protezelor pentru unele categorii de persoane prevăzute în legi speciale.....			3-4

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 121 din 23 septembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală

Lucian Mihai — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Ioan Muraru — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Iuliana Nedelcu — procuror
Gabriela Dragomirescu — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Stela Vălu în Dosarul nr. 1.101/1998 al Judecătoriei Zimnicea.

La apelul nominal răspund Stela Vălu, asistată de avocat Alexandru Pantea, și Cooperativa Meșteșugărească „Dunărea” din Zimnicea, reprezentată de consilier juridic Ion Orășanu.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, apărătorul autoarei excepției de neconstituționalitate solicită admiterea acesteia,

susținând că dispozițiile art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală contravin prevederilor art. 24 din Constituție privitoare la dreptul la apărare, deoarece stabilesc că asistența juridică este obligatorie atunci când legea prevede, pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani sau atunci când instanța apreciază că inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea, însă numai în cursul judecății, nu și în cursul urmăririi penale.

Reprezentantul Cooperativei Meșteșugărești „Dunărea” din Zimnicea solicită respingerea excepției de neconstituționalitate, întrucât prevederile art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală nu contravin prevederilor art. 24 din Constituție referitoare la dreptul la apărare. De asemenea, depune concluzii scrise.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate, cu motivarea că textul legal criticat nu restrânge dreptul la apărare prevăzut la art. 24 din Constituție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 24 martie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 1.101/1998, Judecătoria Zimnicea a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Stela Vălu. În motivarea excepției s-a susținut că aceste dispoziții legale contravin prevederilor art. 24 din Constituție, referitoare la dreptul la apărare, deoarece prevăd că asistența juridică este obligatorie atunci când legea prevede, pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani sau atunci când instanța apreciază că inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea, numai în cursul judecării, nu și în cursul urmăririi penale. Se consideră că aceste prevederi constituie o îngrădire a dreptului la apărare prevăzut în Constituție.

Exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate ridicate, instanța consideră că aceasta nu este întemeiată, fiindcă dreptul constituțional la apărare nu este îngrădit prin art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală, dacă se au în vedere prevederile art. 6 din același cod, privitoare la garantarea dreptului la apărare, în baza cărora părților din proces și, în special, învinutului sau inculpatului le sunt garantate drepturile procesuale și, în primul rând, dreptul la apărare în tot cursul procesului penal. Pentru exemplificare, instanța arată că, în speță, autoarea excepției de neconstituționalitate, trimisă în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de delapidare și fals intelectual, a avut posibilitatea neîngrădită de a-și exercita dreptul la apărare în toate fazele procesului penal.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se consideră că excepția de neconstituționalitate a art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală este neîntemeiată. Dispoziția legală criticată, care prevede că în cursul judecării asistența juridică este obligatorie și în toate cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani sau atunci când instanța apreciază că inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea, nu este în contradicție cu dispozițiile art. 24 din Constituție. Aceasta deoarece dreptul la apărare este reflectat în art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală, care prevede că învinutului sau inculpatul are dreptul să fie asistat de apărător în tot cursul urmăririi penale și al judecării, iar organele judiciare sunt obligate să îi aducă la cunoștință acest drept. Constituția și Codul de procedură penală consacră regula că părțile au dreptul la asistență juridică, iar nu o obligație a organelor judiciare de a asigura asistența juridică. Se mai arată că există și situații în care legea impune asistența juridică obligatorie a învinutului sau a inculpatului, pornind de la premisa că apărarea este o instituție de interes public care funcționează atât în interesul învinutului sau inculpatului, cât și pentru asigurarea unei bune desfășurări a procesului penal. Aceste situații sunt prevăzute în art. 171 alin. 2 din Codul de procedură penală pentru faza de urmărire penală și de judecată și în art. 171 alin. 3, din același cod, numai pentru faza de judecată. Așadar, regula este că asistența juridică este facultativă, iar cazurile în care aceasta este obligatorie sunt prevăzute de lege.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și prevederile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția ridicată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală, potrivit cărora: *„În cursul judecării asistența juridică este obligatorie și în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani sau când instanța apreciază că inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea.”*

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Susținerea autoarei excepției, potrivit căreia dispozițiile criticate sunt contrare prevederilor art. 24 din Constituție, care reglementează dreptul la apărare, nu poate fi reținută, deoarece art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală prevede că învinutului sau inculpatul are dreptul să fie asistat de apărător în tot cursul urmăririi penale și al judecării, iar organele judiciare sunt obligate să îi aducă la cunoștință acest drept, de care însă el se poate folosi sau nu, asistența de către apărător având caracter facultativ.

Asistența juridică obligatorie reprezintă o excepție de la acest caracter facultativ și a fost instituită de legiuitor pentru cazurile speciale prevăzute la alin. 2 al art. 171 din Codul de procedură penală, și anume: învinutului sau inculpatul este minor, militar în termen, militar cu termen redus, rezervist concentrat, elev al unei instituții militare de învățământ, internat într-un centru de reeducare sau într-un institut medical-educativ ori când este arestat, chiar în altă cauză. În aceste situații, în care în mod obiectiv învinutului sau inculpatul nu își poate asigura asistența prin apărător, obligativitatea asistenței juridice există pe tot parcursul procesului penal, iar pentru cazurile prevăzute la alin. 3 al aceluiași articol, respectiv atunci când inculpatul este învinuit de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani ori atunci când instanța apreciază că inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea, numai în faza judecării și, desigur, dacă nu există apărător ales.

Este de competența exclusivă a legiuitorului să stabilească aceste excepții, atâta timp cât dreptul la apărare este asigurat în toate cazurile. Dreptul la asistență juridică nu presupune în mod automat dreptul la asistență juridică obligatorie. Restrângerea asistenței obligatorii, în cazurile prevăzute la alin. 3 al art. 171 din Codul de procedură penală, numai la faza judecării nu poate fi considerată o restrângere a dreptului la apărare, atâta timp cât acest drept poate fi folosit în toată plenitudinea sa în faza judecării, care este faza hotărâtoare a procesului.

De altfel Curtea Constituțională a soluționat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală, pe care a respins-o prin Decizia nr. 17 din 9 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 112 din 18 martie 1999. În considerentele acestei decizii Curtea Constituțională a reținut că reglementarea diferită a dreptului la asistență juridică este o problemă de legiferare care intră în competența exclusivă a organului legislativ. Aceste considerente sunt valabile și în cauza de față și nu există temei pentru modificarea jurisprudenței Curții Constituționale.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală, ridicată de Stela Vălu în Dosarul nr. 1.101/1998 al Judecătorei Zimnicea.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 23 septembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind acordarea, în mod gratuit, a asistenței medicale, medicamentelor și protezelor pentru unele categorii de persoane prevăzute în legi speciale

În temeiul prevederilor art. 114 alin. (4) din Constituția României,

Guvernul României emite următoarea ordonanță de urgență:

Art. 1. — Persoanele ale căror drepturi sunt stabilite prin acte normative speciale beneficiază de drepturile acordate asiguraților în condițiile prevăzute de Legea asigurărilor sociale de sănătate nr. 145/1997, cu modificările ulterioare, de actele normative prin care au fost instituționalizate și în conformitate cu prevederile prezentei ordonanțe de urgență.

Art. 2. — Categoriile de persoane prevăzute la art. 1 sunt:

a) persoanele care și-au pierdut total sau parțial capacitatea de muncă, mării mutilați, răniții și urmașii celor care au decedat ca urmare a participării la lupta pentru victoria Revoluției din decembrie 1989, persoanele care au fost reținute în perioada 16—22 decembrie 1989 ca urmare a participării la acțiunile pentru victoria revoluției, precum și persoanele care, în perioada 16—25 decembrie 1989, s-au remarcat prin fapte deosebite în lupta pentru victoria revoluției și care dețin titlul de *Luptător pentru Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989*;

b) veteranii de război și văduvele de război;

c) persoanele persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și cele deportate în străinătate ori constituite în prizonieri.

Art. 3. — Persoanele prevăzute la art. 2 lit. a) beneficiază și de următoarele drepturi:

a) acces gratuit la tratament și consultații în spitalele și policlinicile Ministerului Sănătății, Ministerului Apărării Naționale și Ministerului de Interne;

b) medicamente gratuite;

c) acordarea gratuită de proteze pentru răniții care și-au pierdut total sau parțial capacitatea de muncă;

d) acces gratuit în sanatorii și în baze de tratament aparținând Ministerului Sănătății, Ministerului Apărării Naționale și Ministerului de Interne.

Art. 4. — Persoanele prevăzute la art. 2 lit. b) beneficiază și de următoarele drepturi:

a) asistență medicală gratuită în toate instituțiile medicale civile de stat sau militare;

b) medicamente gratuite atât în tratament ambulatoriu, cât și pe timpul spitalizării;

c) bilete de tratament gratuite, în limita posibilităților existente, în stațiuni balneoclimaterice, pe baza reglementărilor stabilite de către Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Autoritatea Națională pentru Turism;

d) obținerea gratuită de către invalizii de război a protezelor, a cârjelor, a ghetelor ortopedice, a cărucioarelor și asigurarea, cu prioritate și în condiții avantajoase, a aparatelor auditive și a implanturilor cardiace, a mijloacelor moto și auto speciale pentru cei cu handicap locomotor.

Art. 5. — Persoanele prevăzute la art. 2 lit. c) beneficiază și de următoarele drepturi:

a) asistență medicală gratuită;

b) medicamente, în mod gratuit și prioritar, atât în tratament ambulatoriu, cât și pe timpul spitalizării.

Art. 6. — Sumele necesare pentru acoperirea cheltuielilor asigurării sociale de sănătate, gestionat de casele de asigurări de sănătate județene și ale municipiului București.

PRIM-MINISTRU
RADU VASILE

Contrasemnează:

p. Ministrul sănătății,
Irinel Popescu,
secretar de stat

Președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate,
Alexandru Ciocâlțeu

p. Ministrul finanțelor,
Mihai Aristotel Ungureanu,
secretar de stat

București, 4 noiembrie 1999.
Nr. 170.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 64690427282 Banca Comercială Română — S.A., sectorul 5.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro